

Disippelens bønn

Matt 6, 5-13

Innledning - et viktig emne

En nyansatt selger for Coca Cola fikk for seg at han skulle få med Coca Cola i Kirkens bønn Fader vår.

Han så for seg at det ville ha en enorm effekt hvis bønnen kunne lyde slik : "Fader vår du som er i Himmelen, gi oss i dag vårt daglige brød og en flaske Coca Cola."

Han dro til Paven i Roma og ville forhandle om dette.

Først tilbød han Paven en million dollar.

Nei, sa Paven, kommer ikke på tale.

Hva med 10 millioner dollar.

Niks og no, bare glem det.

Hva med 100 milliner dollar.

Jeg har sagt nei og nei blir det.

Da har jeg bare et spørsmål til deg Pave, hvor mye fikk du av den bakeren som fikk med ordene: "vårt daglige brød"??

Tema for gudstjenesten i dag er bønn og forbønn.

Bønn burde være på dagsorden for alle kristne menigheter. Men bønn er noe vi må lære oss. Det kommer ikke naturlig for så mange av oss. Disiplene som vandret sammen med Jesus kom til ham og sa: Herre, lær oss å be!!

En engelskmann har sagt:

*Jeg finner det ofte enklere å snakke **om** Gud, enn å snakke **til** Gud.*

Skal jeg være ærlig (og det bør jeg jo!) så må jeg si at bønn er for meg en vanskelig oppgave. Det har vært og er vanskelig for meg å la bønnen bli en naturlig del av livet. Jeg kjenner teorien ganske godt, men praksisen er det verre med. Ofte kommer bønnen for langt ned på lista blant dagens gjøremål. Men jeg trenger å få styrket min egen bønn, og jeg trenger forbønn for dette. Kanskje er jeg ikke alene? Jesus lærte disiplene å be.

1. Bønnens utgangspunkt: Jeg må være ekte og meg selv...

Det første Jesus vil vise oss er at bønnen må være ekte. Vi hører om å lukke døren bak oss, og om å ikke bruke mange ord. Det som slår meg er at når vi kommer fram for Gud må vi være oss selv. Vi må ikke late som om vi er noe annet dersom vi ikke er det. Vi må ikke late som om alt er OK om det ikke er det. Gud kjenner oss og vet hvordan vi har det.

Derfor handler bønn om å gi kontrollen over til Gud. Det handler om at vi slappe av inn for hans åsyn med våre liv. Være ekte. Vi griper kanskje lett til en "bønnesjargong", som

bare ikke er oss selv. I vers 5 så leste vi om disse som likte å stå på gatehjørnene for å vise seg, og for å komme med sine flotte bønner.

Men disse menneskene var ikke ekte – de var skuespillere for andre mennesker. De hadde helt feil motivasjon for å be. Vi ber ikke for å imponere Gud med vår uavhengighet – vi ber fordi vi er avhengige av Gud.

Jeg har vært på bønnemøter med eldre mennesker som ber så fint så fint at jeg selv blir helt stum. Da er det godt å tenke på at det ikke er disse tingene som imponerer Gud. Gud blir ikke imponert over *noen* bønner – han blir bare veldig glad når et menneske ber en ekte bønn til ham. Derfor kan en bønn godt være enkel og kort formulert.

De hedningene som Jesus snakket om hadde kommet fram med formuleringer som de ramset opp for hverandre i et slags VM i bønn. Den naturlige ekte bønnen var blitt ritualisert og fargeløs. Vi står også i fare for å gjøre det som er godt kjent for oss til et rituale. Tenk bare på en bordbønn hvordan den kan bli et rituale. Eller på FaderVår ? Jesus advarer mot en slik bønneform...

”Det er bedre å be fem ord og mene det – enn å be tusen ord uten å mene det.”
– Bjørn Egeland

Jesus ønsker å møte meg som den jeg er: Og han vet utmerket godt hvem jeg er. Han ser gjerne at vi bruker den dialekten/stilen/språket som faller naturlig for oss. Han vil ikke at vi skal søke og lete etter de riktige teologiske eller fromme ordene og uttrykk. Jeg er hans venn og han er min venn. Venner spiller ikke teater for hverandre. De gjør seg ikke til. De slipper masken. Ekte vennskap tåler det, ja krever det.

2. Bønnens oppgave og hensikt: Nærhet til Gud

Hva er så bønnens soleklare hensikt og oppgave. Jo, det er å bringe oss og andre mennesker nærmere Gud.

”Gå inn i ditt rom og lukk din dør – og vær sammen med din Far som er i det skjulte.”

Bønn er fellesskap med Gud. Noen har sagt at bønn er den dypeste øvelsen en kristne kan gjøre. Det er samtale med vår Far, Gud som er den allmektige og overlat nærværende. Bønn er et personlig møte mellom Gud og meg. Det er ikke et tørt ritual som jeg *må* gjennom fordi jeg er en kristen. Det er en naturlig handling som jeg *vil* gjøre fordi jeg er kristen.

Vi har alle behov for stillhet og nærhet i våre liv. Et par som er glad i hverandre trenger tid til å være sammen bare de to. I opptattheten av jobb og karriere er det ofte vanskelig (for ikke å si umulig) å finne tid sammen med Gud. Derfor ligger det en hemmelighet i dette om å lukke sin dør og be i ensomhet sammen til Gud.

Hvorfor i all verden skal vi be da? Jo, for å utvikle oss som kristne. En god grunn for å be: Jesus ba jo! Bønn forandrer: Situasjoner, oss selv, sykdom Bønn er en viktig vei til å vokse i kristenlivet. Og vi trenger å være sammen med Gud for å preges av ham. Det er logisk.

Teksten åpner med ordene: ”Når dere ber...” Bønn var altså ikke noe som disiplene gjorde stadig vekk. De hadde sine tider for bønner. Også disiplene levde et hverdagens liv som gjorde at de måtte sette av tid til bønn.

I min hverdag blir bønn ofte en nedprioritert øvelse. Det finnes mange grunner til at vi ikke ber; vi kan være redd for Gud, ikke føle oss verdige, ikke føle at det gir oss noe å be, ikke gode nok bønner, osv. Vi er ofte altfor opptatt med andre ting enn at vi skulle sette oss ned og be. Vi uroer oss for alle mulige gjøremål og laden. Bekymringer omkring mat og drikke, arbeid, oppgaver i menigheten, og mangelen på søvn som vi trenger så sårt.

Derfor er det blitt vanskelig for meg når jeg vet at bønn burde være like naturlig for meg som det å puste inn og ut. En russisk bonde søkte bønnens hemmelighet og lærte seg å si ”Herre Jesus, se i nåde til meg...” på inn og ut pustene. Dermed ble det en bønn for ham som han alltid hadde med seg. Han lærte seg naturlig bønn.

Det er kommunikasjonen med Gud som holder liv i oss fra dag til dag. Samfunnet med Gud er den kristnes kompass som gir retning og mening i tilværelsen. Selvfølgelig vil vi ha nærhet til Gud. Selvfølgelig vil vi påvirkes av ham som er den beste!

Jeg tror vi noen og enhver lengter etter et dypere fellesskap med Gud. Jeg er i alle fall lei av to minutters bønner på sengekanten – når du aller helst har lyst til å sove.

Jeg har funnet ut at jeg selv trenger en **motivasjonsfaktor** for et engasjert bønneliv. Jeg trenger noe(n) å be for. Jeg trenger å være konkret. Det kan bli for overfladisk å be for alle i hele verden, eller alle menneskene i Norge. Jeg vil be for den og den tenåringen. Jeg vil be for Tore og Kari og Jørgen. Jeg vil be for naboen min, og jeg vil ha tid til å være sammen med naboen min. Derfor er det noe som er alvorlig galt når jeg er så opptatt at jeg ikke har tid til verken bønner eller kaffekoppen med naboen.

3. Et bønnens forslag: FaderVår som disippelbønner

Ingen av oss blir født som bønnekjemper. Bønn må læres og bønn er en vandring. For noen kommer det fort, for andre tar det mer tid. Dessuten tror jeg det finnes *bønnemennesker* som er særlig utrustet i forhold til det som har med bønn og gjøre.

Men bønn er en øvelse alle kristne kan og bør gjøre. Derfor kom disiplene og spurte Jesus: Hvordan skal vi be? Lær oss å be Jesus! Vi kan spørre sammen med dem...

Det er vanskelig å komme med en formel og en A4 oppskrift for hvordan man skal be. Det finnes forskjellige måter å be på, og jeg tror vi trenger en bredde i bønn. Noen trives med en bønn gjennom dagen, hvor man stadig sender små bønner opp til Gud. Andre har

nok med å tenke på andre ting, og trives best på bønnerommet med tid for stillhet og bønn.

Noen trives med de voldsomme bønnene som ropes ut. Andre er glad i å skrive sin bønn ned på en lapp. Noen trives med å be høyt, andre ikke. Vi er forskjellige, og denne forskjellen er en styrke for oss. Bønn er personlig og ikke noe som skal være likt hos alle. Jesus gir oss i innledningen til FaderVår noen tips...

Andre igjen nøyer seg ikke med innøvd vane. De vil så gjerne prate med Jesus. For mange går det greit. Andre makter det ikke. De når liksom ikke frem. Ordene blir hengende som tomme bobler i luften. Da er det godt at Jesus har gitt oss denne bønnen som bes over hele verden til enhver tid... Fader Vår.

Fader Vår – eksempelbønnen fra Jesus

Jesus har hjulpet oss. Han har gitt oss en mønsterbønn. Det er godt å tenke på at Jesus ikke gav oss en lang bønnebok på 300 sider som vi skulle lære utenat. Han gav videre et konsentrat av en bønn som inneholder det viktigste vi kan be om. Vi finner gode tips og motivasjon til selv og be.

"Fader Vår, du som er i himmelen"

Vi ber ikke til hvem som helst. Det er Skaperen og Vår alles Far vi ber til. Det er til han som troner over skaperverket og som har full kontroll. Første setning i FaderVår stemmer oss til undring og til ydmykhet.

"La ditt navn holdes hellig"

Jesus, Jesus, det er noe ved ditt navn. Det er noe ved Guds navn som er annerledes. Navnet Jesus er ikke et nøytralt ord. Det bærer med seg en hellighet og vil alltid (på en eller flere måter) fange oppmerksomhet der det blir uttalt eller lest.

"La ditt rike komme"

Kom Herre Jesus! Det er en av de eldste kristne bønner. Vi ønsker at Guds rike skal bli virkelighet på jord. Når vi ser oss om ring og ser så mye elendighet, da blir vår bønn: Å, Gud, la ditt rike komme. Her finner i alle fall jeg en god del motivasjon for en bønnens tjeneste. Jeg må kjenne litt på kroppen en medfølelse med de som ikke har noe, eller som har det vanskelig.

"La din vilje skje på jorden som i himmelen"

Det er et ønske at gud skulle ha kontrollen som han har den suverent i himmelen. Den dagen vil komme da Jesus kommer tilbake og tar kontrollen fra de onde makter. FaderVår er en bønn som ser framover og som lengter etter at Gud skal opprette lov og orden og rettferdighet. Guds vilje er bedre og mer gjennomtenkt enn vår. Det handler om å slippe kontrollen selv, og la Gud overta – han som kjenner oss best. La din vilje skje Gud! Det er en vanskelig bønn å be – fordi den vil ta fra meg kontroll og oversikten. Men Gud har kontrollen – Gud har oversikten.

Legg merke til at de fire første leddene i bønnen er DU bønner. Bønner som handler om at Gud skal gjøre noe, at Hans navn skal opphøyes. Dette er starten på den kristne bønn. Guds navn skal opphøyes.

”Gi oss i dag vårt daglige brød”

Nå har vi vært opptatt av himmelen og det voldsomme. Men dette er også viktig: Gud har omsorg for meg i min hverdag. Derfor kommer det nå noen OSS bønner. Og det er jo kjempeviktig!!! Hva slags Gud ville det være å tro på om han bare brydde seg om meg på søndagene og ikke ellers i uken?? Jeg er glad for en Gud som gir meg det daglige brød, gjennom at jeg har jobb å gå til, butikk å handle i, og penger å handle for. Dette er hverdagens trivialiteter – men de er viktige. Gud har skapt hverdagen vår – og han plikter å stille opp for oss. Ellers var han ikke den Gud som har sagt at han går med oss alle dager. Det er ikke noe skille her mellom åndelig og fysisk. Gud har omsorg for begge deler.

Vi minnes også her om de som ikke har et daglig brød. Vi har et ansvar også for dem.

”Forlat oss vår skyld som vi og forlater våre skyldnere”

Jesu tilgivelse er vårt utgangspunkt som kristne. Han har tilgitt oss at vi selv ville være guder og selv skulle ordne opp i livet. Han har tatt bort synd og skyld – og vi skylder å tilgi hverandre. Dette er en viktig del av den kristne disippels bønn. Stadig må vi kunne tilgi hverandre for ting som er gjort galt.

”Led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra det onde, for riket er ditt og makten og æren i evighet”

Vi avslutter bønnen med å igjen fokusere på Gud som den suverene. Det er han som rammer inn vår bønn. Han har kontrollen i all evighet. Han skal ha æren og makten. Det er ikke vi som er så flinke – det er Gud som er flink. Fristelser og prøvelser vil komme i livet – men da er det vår bønn at Gud skal lede oss unna og forbi. Han har omsorg om våre liv og han vil at vi skal ha det bra.

Jesus har gitt oss et løfte:

“Be så skal dere få, let så skal dere finne, bank på og det skal bli lukket opp for dere.”
(Mat. 7,7)

Bønn er:

- * Å være ekte og personlig
- * Å være sammen med Gud
- * Å være enkel

”La ikke Gud bli din hodepute eller bønnen en myk madrass.” - Camara